

Vegyipari DOLGOZÓ

MAGYAR VEGYIPARI, ENERGIAIPARI ÉS ROKON SZAKMÁKBAN DOLGOZÓ SZAKSZERVEZETI SZÖVETSÉGÉNEK LAPJA

Május 1.

Már nem a munkásosztály ünnepeként emlegetjük, de mindenképpen a munkavállalók napjaként, akiknek folyamatosan érvényesíteni kell érdekeit a munkaadókkal, a kormányokkal, a törvényhozással szemben. Közösén kell fellépniük a tisztességes bérért, a megfelelő munkakörülmények biztosítása érdekében, a szociális juttatásokért, a pihenésre való jogért és minden olyanért, amely segít a boldogulásban.

Az öreg szaki

Egy öreg, egykori tmk-s szaki nemrégiben azt mondta: „A mostani nehéz helyzetben is van valami jó. Legalább összetartanak az emberek.” Véleményét persze a legtöbben nem osztják, hiszen éppen az ellentétek idejét éljük. Politikailag mindenképpen. Csakhogy a munkahelyeken – jó esetben – másként szerveződik az élet. A mindennapok azonos gondjai a szűkebb környezetben növelik az egymásra utaltságot, egyre nagyobb szükség van az összetartásra, az egységre, vagyis a már-már divatjamúlt szóval élve, a szolidaritásra. Ha úgy tetszik, a szakszervezetekre.

A szaki logikáját követve május első napjának jelentősége is növekszik. Bár a munkavállalóknak ez az ünnepe a korábbi, a rendszerváltozás előtti korszakot idézi, május 1, a világ dolgozóinak napja most éppen arra hívja fel a figyelmet, amire csaknem tizenkét évtizeddel ezelőtt. Már nem a munkásosztály ünnepeként emlegetjük, de mindenképpen a munkavállalók napjaként, akiknek folyamatosan érvényesíteni kell érdekeit a munkaadókkal, a kormányokkal, a törvényhozással szemben. Közösen kell fellépniük a tisztességes bérért, a megfelelő munkakörülmények biztosítása érdekében, a szociális juttatásokért, a pihenésre való jogért és minden olyanért, amely segít a boldogulásban.

Bértárgyalások, kollektív szerződések, béren kívüli juttatások, a szabadság kiadásának rendje, a veszélyes munkahelyeken dolgozók 36 órája, egészségügyi ellátás, tisztességes nyugdíj, munkavédelem... Hosszasan lehetne sorolni mindazokat a témákat, amelyek aktualitása bizonyítja, hogy május 1-re a dolgozók, munkavállalók egységére és az azt szimbolizáló ünnepre éppen olyan nagy szükség van, mint volt 120 évvel ezelőtt.

Érdeemes hallgatni az öreg szakikra.

1886. CHICAGO

Egy hagyomány gyökerei minél mélyebbre nyúlnak, annál bonyolultabb feltárni eredetének hiteles történetét. Így van ez május első napjával, a dolgozók ünnepével is, amelynek története egyes források szerint egészen a XVI. századig nyúlik vissza. „A régi krónikák megsárgult lapjai hírt adnak arról, hogy 1531. május elsején az itáliai Lucca városában ezer selyemszövő takács mesterlegény hagyta abba a munkát és elszántan mestereik elé állottak követeléseikkel. Tisztességes ellátást, rövidebb munkaidőt, embernek járó jogot és életet követeltek maguknak Válaszként Lucca herceg parancsára halomra ölték a mesterlegényeket; a herceg így akarta bebizonyítani, hogy bűnös és haszontalan próbálkozás a munkásnépnek istentől fölébe rendelt urai ellen lázadoznia.”

A krónikák többsége azonban a XIX. század második felére teszi a munkásünnep hagyományának kezdetét. 1884-ben

az Amerikai Munkásszövetség St. Louis-i kongresszusa határozatot fogadott el, amely kimondta, hogy 1886. május elsején meg kell indítani az általános sztrájkot a nyolcórás munkanapért. A munkabeszüntetésen 350 ezer amerikai dolgozó vett részt. A harc Chicagóban volt a legélesebb, ahol több mint 40 ezer ember vett részt a tüntetésen. A rendőrség a felvonulókat megtámadta, tizenhét munkást megöltek és sokakat megbeséltettek. A mozgalom vezetői közül négyet felakasztottak, több társukat pedig hosszú börtönbüntetésre ítélték.

A chicagói tüntetés emlékére a II. Internacionálé 1889. július 14-i, párizsi alakuló kongresszusán a résztvevők határozatot hoztak május elseje munkásünnepé váló kikiáltására. „A kongresszus kimondja, hogy meghatározott napon minden nemzet proletársága, a munkásvédelem mellett minden helyen nagyszabású tüntetést rendezzen. E nap 1890. május elseje legyen.”

Érvek és ellenérvek a 36 óráról

Kísért a múlt vagy megállt az idő?

„Még 1990-ben az akkori ipari tárca hozta azt a rendeletet, amely az általános 40 helyett 36 órában maximálta a veszélyes és egészségre ártalmas munkahelyeken dolgozók munkaidejét. Nemrégiben a munkaügyi tárca a munkaadók lobbijának engedve napirendre tűzte e rendelet hatályon kívül helyezését. A szakszervezetek, köztük a VDSZ nyomására azonban átmenetileg elállt a szándékától.”

Mintha mi sem történt volna. A fenti sorok ugyanis lassan három éve, 2004 júniusában jelentek meg a Vegyipari Dolgozó hasábjain. Akkor az alaptörténet éppen az volt, mint ma. A munkáltatók a korszerűbb munkavédelemre, a technológiák fejlődésére hivatkozva, valójában versenyképességüket féltve, saját előnyeik érdekében fogalmazták meg aggályukat az 1990-ben hozott rendelettel szemben. Akkor a vegyipari cégek követelése a 36 órás rendelet eltörlésére a szakszervezet – mindenek előtt a VDSZ – kemény ellenállása, valamint kiállása a megtartása mellett patthelyzetet eredményezett.

A szaktárca elállt eredeti elképzelésétől, amelynek értelmében már 2004. június elejétől érvényét vesztenie volna a kedvezményt előíró rendelet. Az érdekképviseltek győzelme azonban csupán részeredmény volt, hiszen sokáig úgy tűnt, hogy a meccs folytatódik. A felek pesszimisták voltak és nem hittek abban, hogy – az akkori tervek szerint – szeptemberig megegyezzenek.

A munkaadók szerint – nyilatkozta a sajtotban Bondár László, a Magyar Vegyipari Szövetség főtitkára – a rendelet felett eljárt az idő és okafogyottá vált, hiszen az elmúlt évtizedben a vegyipari cégek többsége milliárdokat áldozott a munkavédelemre, a dolgozók biztonságának növelésére, valamint az uniós előírások is erre kényszerítették a hazai cégeket. Értelmetlen tehát munkaidő kedvezménnyel megváltani a dolgozók egészségét.

A munkaadók szerint ez gazdasági hátrányokat is jelent a számukra, hiszen csökkenti a cégek versenyképességét. Van, ahol több dolgozót kell alkalmazniuk, hiszen a szigorúan limitált munkaidőben a túlóra is elképzelhetetlen. Az 1990-ben alkotott rendelet felett azért is eljárt az idő, mert akkoriban, amikor még követelmény volt a teljes foglalkoztatottság, a cégek e szabályozásra hivatkozva nem építhették le a létszám egy részét, ezzel pedig a gazdaságtalan működés is indokolható volt.

Paszternák György, a VDSZ elnöke azon-

ban elmondta, hogy az ágazatban dolgozók egészségügyi kockázatai alapvetően nem változtak. Sok olyan kis cég alakult, amelyeknél nem törődtek a kedvezménnyel, betartását pedig az illetékes hatóságok képtelenek voltak ellenőrizni. Sok olyan ágazat van – ilyen például a kohászat – ahol a válság miatt lehetetlen volt költeni a munkabiztonságra.

A munkáltatók azt szerették volna, ha országos szint helyett az egyes ágazatokban folytatnák az egyeztetéseket és a munkaidőről mindenütt a kollektív szerződések rendelkeznenek. A megállapodást pedig az érdekegyeztetés új fórumaira, az ágazati párbeszéd bizottságokra bízánk.

A szakszervezetek azonban – hangsúlyozta Paszternák György – csak egy országos érvényű rendeletben látnák annak garanciáját, hogy a dolgozók megkapják munkaidő kedvezményüket. A párbeszéd bizottságok működésének ugyanis akkoriban még hiányoztak jogi és szervezeti feltételei.

A felek úgy tervezték, hogy szeptemberben folytatják az egyezkedést. A vita azonban eltűnt és nem került napirendre a 36 óra kérdése. Egészen mostanáig, amikor a munkáltatók ismét felmelegítették a vasat, amelyet megint ütni kezdtek. Három hónap helyett három év telt el. A játszma pedig folytatódik.

HÁROM ÉV UTÁN ISMÉT...

A VDSZ elnöksége még 2004. április 26-án, azaz éppen három éve fogadta el a heti 36 órás munkaidő alkalmazására jogosító munkakörököt szabályozó rendelet érvényben tartásáról szóló állásfoglalását, amelyben a testület megfogalmazza:

A VDSZ elnöksége megtárgyalva a veszélyes és egészségre ártalmas munkahelyeken, munkakörökben dolgozó munkavállalók helyzetét, ismételtelen leszögezi, hogy az ilyen munkaterületeken dolgozók védelmében az 1/1990. (VIII. 21.) IKM rendeletet érvényben kell tartani.

– Az Elnökség felhívja a jogszabályalkotók figyelmét, hogy a vállalatok át- és kiszervezési folyamatában az érintett területeken több ezer vállalkozás jött létre, amelyek munkavédelmi, munkaügyi ellenőrzése a hatóságok számára szinte lehetetlen.

– A végrehajtott munkavédelmi ellenőrzések ugyanakkor rendre megállapították,

hogy az egészségkárosító körülmények, a veszélyes anyagok mind nagyobb számban vannak jelen a munkahelyeken, ez a helyzet változatlanul megköveteli a kockázatok mérséklését, a 36 órás munkaidő megtartását.

– A VDSZ hagyományosan arra törekszik, hogy mind a munkahelyeken, mind ágazati szinten kollektív szerződések garantálják a munkavállalók munkafeltételeit. Ez a törekvés ugyanakkor nem helyettesítheti azt a jogszabályi feltételrendszert, amely a munkáltatói akaraton, vagy a megállapodásokban foglaltakon túl biztosítanak garanciákat a munkavállalók védelmében.

Ezért a VDSZ elnöksége csakis akkor tudja a jogszabályok átalakítását elfogadni, ha minden érintett területre a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter által kiterjesztett ágazati kollektív szerződések veszik át az 1/1990. IKM rendelet hatályát.

A munkáltatók szerint nem indokolt a kedvezményes munkaidő fenntartása

Újabb offenzíva a 36 órás rendelet ellen

Alig telt el három év és a munkáltatók ismét felvetették a kérdést: érdemes e fenntartani egy tizenhét esztendeje alkotott rendeletet, hiszen megalkotása óta nagyot fordult a világ. A helyzet valóban változott, csak hogy ellenkező előjellel, mint ahogyan azt a munkáltatók állítják. A vita átmenetileg, három évre elült, ám most ismét feltették a kérdést: mi szükség a 36 órára, amely lehetne inkább negyven. Minderről március 19-i számában a Népszabadság is beszámolt. Kun J. Erzsébet "Megszűnhet a 36 órás munkahét" című írásában Székely Tamást, a VDSZ alelnökét kérdezte.

Veszélybe került az egészségre ártalmas munkakörökben dolgozók rövidített, heti 36 órás munkaideje. A munkaadók szerint idejéért a rendelkezés, a szakszervezetek ezt tagadják.

A munkáltatók támadásának keretében került az egészségre ártalmas munkakörökben dolgozók heti 36 órás munkaideje. Szerintük idejéért az 1990 óta hatályban lévő kormányrendelet, hiszen az utóbbi években az érintett cégek nagyon komoly, a környezet- és a munkakörülmények javítását célzó technológiai beruházásokat végeztek. Vagyis szinte a minimálisra csökkent az egészségkárosító technológia, s emiatt már nem indokolt a rövidített munkahét fenntartása. A munkáltatók érvei szerint a rendelet betartásával versenyhátrányt szenvednek más cégekkel szemben. Több alkalmazottat kell foglalkoztatniuk ahhoz,

hogy a munkaidő beosztásnál ne lépjen túl a heti 36 órás munkaidőt.

Azt az érdekvédők sem vitatják, hogy a vállalkozói szférában a munkaadók többsége sokat áldoz azért, hogy alkalmazottaik XXI. századi munkakörülmények között dolgozzanak. A vegyipari szakszervezet alelnöke, Székely Tamás azonban azt is tapasztalta, hogy a kis vállalkozásoknál, ahol nincs szakszervezet, kollektív szerződés, sőt a tulajdonos vagy maga a vállalat munkáltatói szövetségnek sem tagja, többségében nem szüntették meg az egészségre káros tevékenységet, tehát a munkavállalók egészsége továbbra is veszélynek van kitéve, ezért indokolt a rövidített munkaidő.

Az alelnök lapunknak elmondta, hogy több bírósági határozat is megerősítette azt a szakszervezeti álláspontot, amely szerint a munkavállalók érdekeit szem előtt tartva életben kell

tartani a 36 órás munkahétre vonatkozó rendeletet. A peres ügyekről konkrétumokat nem kívánt mondani, csak annyit árult el, hogy munkáltatók fordultak bírósághoz a kedvezmény megszüntetését, illetve a más munkaterületeken természetes, heti 40 órás munkahét visszaállítását remélve, miközben munkavállalók továbbra is toxikus anyagokkal dolgoznak. (Pert egyébként nemcsak gyógyszeripari, hanem például kádkőgyártással foglalkozó cégek is indítottak.) A bíróság viszont arra hivatkozva, hogy az egészség alkotmányos jog, másként döntött.

Székely Tamás azt prognosztizálja, hogy ha a veszélyes anyagokkal dolgozó kohászati, a gyógyszer-, a festék- és a gumiiparban, az ércbányászatban, a kádkőgyártásban, az ólom- és vegyi ártalomnak kitétt egyéb munkakörökben megszüntetik a munkaidő-kedvezményt, a munkavállalók 10 százalékát elbocsátják.

A nyilvánosság előtt is ütköztetik véleményüket a felek

A VDSZ csakúgy, mint három évvel ezelőtt ezúttal is minden fórumon próbál érvelni a 36 órás rendelet megtartása mellett. Paszternák György elnök és Székely Tamás alelnök több rádió és televízió műsorban, valamint újságok hasábjain is elmondta a

ÉRVEK ÉS ELLENÉRVEK

szövetség álláspontját. Az Esztergomban megjelenő Hídlapban például Szisz Lajos, a Richter Gedeon Gyógyszergyár emberi erőforrás igazgató helyettese arról tájékoztatta a lapot, hogy „évről évre fejlesztik a technológiát, mára teljesen más körülmények között dolgoznak a munkavállalók, mint a rendelet születésekor. Vannak olyan munkakörök, ahol indokolt a rövidített munkaidő, generálisan azonban nem, ezért az lenne az ideális, ha a munkáltató mérlegelhetne erre vonatkozóan. Ha továbbra is fennmaradna, azzal elismernék, hogy alkalmazottaik nem jó körülmények között dolgoznak.” – jelentette ki Szisz Lajos.

Az érdekképviseleti szakemberek szerint ha a veszélyes anyagokkal dolgozó kohászati, gyógyszer-, festék- és gumiiparban, az ércbányászatban, kádkőgyártásban, az ólom- és vegyi ártalomnak kitétt munkakörökben megszűnne a kedvezmény, akkor a munkavállalók tíz százalékát el kellene bocsátani.

A Klub Rádió Szolidaritás.hu című érdekvédelmi műsorában Budai Iván, a Magyar

Vegyipari Szövetség igazgatója ütköztette véleményét Székely Tamással. A munkáltatók képviselője szerint a rendeletet szakmai és jogi szempontból sincs értelme hatályban tartani. Ha pedig valaki egészségtelen környezetben dolgozik, akkor mindegy, hogy azon a veszélyes munkahelyen 36, vagy 40 órát tölt el. Ezért fontosabb, hogy olyan technológiákat vezettek be, olyan körülményeket biztosítanak a munkavégzéshez, amelyek mellett nincs szükség a négy óra kedvezményre.

Székely Tamás ezzel kapcsolatban többek között elmondta, hogy meglehetősen számos helyen javult a technológia, de előfordul, hogy valakinek nyolc órát kell dolgoznia egy olyan zárt szkafenderben, amelynek már hordása is megviseli a munkavállaló egészségét. Továbbá, nem szabad csak a nagy cégek alkalmazottaira gondolni. Vannak olyan kisebb cégek, mint például egy galvanizáló üzem, ahol ma is egészségtelen környezetben kell végezni a munkát. Az ilyen helyen foglalkoztatott munkavállalók pedig csak a törvény védelmében bízhatnak.

PRO és KONTRA a parlamentben

A munkáltatók és a szakszervezetek között a 36 óra kapcsán fellobbanó ellentét nem csak a sajtó, de már a honatyák is foglalkoztak a parlament március 27-i plenáris ülésén. Molnár Béla, a KDNP frakcióvezető-helyettese napirend előtti felszólalásában szólt a munkavállalók gondjáról, amire Csizmár Gábor a tárca államtitkára válaszolt. Részleteket idézünk az ülésen készült jegyzőkönyv alapján.

Látszólag ez egy nagyon régi rendelet, hiszen 17 év telt el a megalkotása óta, de a munkavállalói érdekképviseletek ebbe kapaszkodva tudják védeni a dolgozókat. – kezdte felszólalását Molnár Béla. Védeni kell, tekintve, hogy a munkáltatók, különösen a nagyobb munkáltatók, gyógyszergyárak időről időre nekilódulnak, és megpróbálják ezt a 36 órát eltörölni, megpróbálják rávenni a kormányt, hogy törölje el a 36 órát, vagy ha nem, akkor is be akarják vezetni a 40 órát. Nagyon sok bírósági határozat megállította ebben a nagy munkáltatókat, legutoljára Hajdú-Bihar megyében egy nagy gyógyszergyár vesztett másodfokon is jogerősen pert.

Ugyanakkor nehezíti a helyzetet, hogy a kisebb munkaadóknál ugyanúgy megvannak ezek a problémák, ott viszont nem is hajlandók bevezetni a 36 órás munkahetet, tekintettel arra, hogy a legtöbb kis munkaadónál nincs érdekképviselet, nincs kollektív szerződés, nincs, ami védje a munkavállalókat. Különös tekintettel arra, hogy ezeket a munkavállalókat is védeni kell, érdemes lenne áttekinteni az 1/1990-es IKM-rendeletet, érdemes lenne foglalkozni vele. Foglalkoznunk kell vele azért, mert ami ott fel van sorolva munkakör, kétségtelen, hogy néhány már elavult, hiszen '90 óta a technológia jelentősen megváltozott, de tudni kell, hogy nemcsak elavultak technológiák, hanem nagyon sok új technológia is bevezetésre került, amelyet nem tartalmaz az a lista.

Az érdekképviseletek félnek megnyitni ezt a vitát, tekintettel arra, hogy az erős gyógyszergyárlobbik és a többi, hasonlóan nagy multik esetlegesen eltörlik a listát, vagy a listának lényeges elemeit. Mégis muszáj megnyitni, hiszen az új technológiák új elbírálást is igényelnek. Nagyon sok olyan új technológia van, ahol olyan dolgokat kellene vizsgálni, amit 1990-ben még nem vizsgáltak.

... a Vegyipari Dolgozók Szakszervezete folyamatosan foglalkozik ezzel a dologgal, de azt lehet látni, hogy a másik oldal, a nagy munkaadók is jelentős erőket vetnek be, hogy eltöröljék a 36 órás munkahetet. Tudjuk, hogy a minisztériumban már van

Minisztérium is. A rendelet a mai napig hatályban van, annak ellenére, hogy két dolog mindenképpen megváltozott, egyrészt - ahogy képviselő úr is említette - az a technológiai környezet, amelyben született a jogszabály, másfelől pedig az a törvényi környezet, amelyben született a jogszabály, vagyis lényegében a ma hatályos törvényekhez semmifajta kapcsolódása nincs az 1/1990-es IKM-rendeletnek. Mégis hatályban tartottuk, tartja a gazdasági tárca ezt a jogszabályt, merthogy 1998 óta zajlanak a tárgyalások a munkáltatók, a munkavállalók és a kormány között, de egyezséget eddig még nem sikerült összehozni.

2004 óta ágazati párbeszédbizottságok is működnek Magyarországon, amelyek megfelelő terepet adnak ahhoz, hogy ha egy kollektív szerződés születne az érintett ágazatokban, az a hatályos törvények alapján a munkaügyi miniszter által kiterjeszhető minden munkáltatóra és minden munkavállalóra, ha megfelelő reprezentativitású szereplők írták azt alá. Mi arra ösztönöztük a feleket, a munkáltatókat és a munkavállalókat egyaránt, hogy egyezzenek meg, kössenek ágazati kollektív megállapodást – ezt lehetővé teszi a munka törvénykönyve –, és abban a pillanatban, ahogy ez a kollektív szerződés létrejön, hatályát veszti az 1/1990-es IKM-rendelet, mert sem szakmai, sem jogszabályi alapja nincs. Ez a kollektív szerződés azonban még nem jött létre, így továbbra is azt gondoljuk, a kormánynak azzal kell ebben a kérdésben az embereket, a munkavállalókat védenie, hogy hatályban tartja a jogszabályt, és segíti, hogy a felek egymásra találjanak és kollektív szerződést kössenek.

Képviselő úrnak arra a felvetésére, hogy ellenőrizze ezt valaki, szeretném elmondani, hogy igen, az Országos Munkaügyi és Munkavédelmi Felügyelőség, illetve annak regionális felügyelőségei ellenőrzik a munkavédelmi jogszabályok betartását, többek között az 1/1990-est is, és nem egy, nem két esetben büntettek is emiatt. Január 1-jétől a foglalkozás-egészségügy is ehhez a szervezethez tartozik, s még inkább hatásköre van arra az OMMF-nek, hogy ezeket az ellenőrzéseket végezni is fogja.

Ebben a jogi helyzetben bontakozott ki egy több éve tartó érdekképviseleti vita. A kérdésben az érintett, elsősorban vegyipari területen működő munkavállalói érdekképviseletekkel mindig a legmagasabb ágazati szinten tárgyalt akár a gazdasági tárca, akár a jogelőd Foglalkoztatáspolitikai

VEGYIPARI DOLGOZÓ
Kiadja a Magyar Vegyipari, Energiaipari és Rokon Szakmákban Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége
Felelős kiadó: Paszternák György
Szerkeszti a szerkesztőbizottság
ISSN-0230-2934

Mit mond a tudomány a munka kockázatáról?

Hogy szükség van a rendeletre, mi sem bizonyítja jobban, mint az az elemzés, amely még 2004 őszén került a VDSZ elnöksége elé. A VDSZ által készített anyagot többek között éppen a 36 óra körüli viták ihlették. A „Kémiai biztonság helyzete a magyarországi vegyipari vállalatoknál” című átfogó, tudományos igényű elemzésében dr. Bereczki Edit arra kereste a választ, hogy van-e esélye egy hazai vegyipari cégnél dolgozó alkalmazottnak egészségére megőrzésére?

A tanulmány olyan konkrét ismeret és érvanyag, ha úgy tetszik adu került a VDSZ „kezébe”, amely kellő szakmai alapot jelent az érdekvédelmi munkában.

A tanulmány rögzíti, hogy a munkáltató kötelezettsége a Munkavédelmi törvényben (Mvt) és a Kémiai biztonsági törvényben (Kbt) előírtak szerint értékelni a munkahelyen lévő valamennyi kockázatot – többek között a veszélyes vegyi anyagokból és veszélyes készítményekből eredő egészségkárosító hatásokat is – annak érdekében, hogy a közegészségügyi, munkavédelmi és környezetvédelmi szempontok figyelembe vételével a munkavállalók egészségének és biztonságának megóvása és fejlesztése érdekében szükséges megelőző és védelmi intézkedéseket meghozza.

A Kémiai biztonságról szóló törvény (Kbt) a Magyar Alkotmány elvei szerint, a munkavédelemhez és a környezetvédelemhez hasonlóan alanyi jogként határozza meg a kémiai biztonsághoz való jogot. A törvény rögzíti, hogy „a Magyarországon tartózkodó természetes személyeknek joga van a kémiai biztonsághoz, ami a veszélyes anyagok és veszélyes készítmények káros hatásainak megfelelő azonosítása, megelőzése, csökkentése, elhárítása, valamint ismertetése révén valósul meg”.

Dr. Bereczki Edit tanulmányában leírja, hogy a munkavállalók a szervezett munkavégzés során, tevékenységük révén akár 10-15 millió vegyi anyaggal is érintkezésbe kerülhetnek.

A munkával, a munkakörülményekkel, a munkakörnyezettel összefüggő hatások – köztük kiemelten a kémiai kóroki tényezők – akár 10-szer, 100-szor, 1000-szer nagyobb kockázatot is jelenthetnek a munkavállalók egészségére és biztonságára nézve, például a lakókörnyezethez képest.

A vegyi anyagok által keltett megbetegedések (foglalkozási és foglalkozással összefüggő betegségek) száma több nagyságrenddel meghaladja a többi kóroki

tényező (fizikai, biológiai, ergonómiai, pszicho-szociális, stb.) által okozott összes megbetegedést.

A veszélyes vegyi anyagok, illetve veszélyes vegyi készítmények egészségkárosító hatásán túl számolni kell a baleseti veszéllyel, a kémiai katasztrófákkal, haváriákkal is, amelyek szintén a munkavállalók egészségét, testi épségét, életét veszélyeztetik elsődlegesen.

A tanulmány külön kitér a hazai vegyipar munkaegészségügyi jellemzőire, amelyet elsősorban az határoz meg, hogy veszélyes és szerteágazó technológiák és gyártási folyamatok sorozatából tevődik össze, amelynek során vegyi alapanyagokból közti termékek vagy késztermékek kerülnek előállításra. A vegyipari vállalatoknál a munkavállalók leginkább a kémiai kóroki tényezőknek, a veszélyes vegyi anyagoknak és veszélyes vegyi készítményeknek, a heveny és a késői toxikus hatásoknak vannak kitéve. A technológiából adódó magas hőmérséklet és a nagy nyomás a tűz- és robbanásveszély kockázatát növeli meg, számolni kell a baleseti veszéllyel is.

A munkavállalóra ható többi kóroki

tényező hatása – a közepes, vagy nehéz fizikai munka, a zaj, a vibráció, a por, a klímaviszonyok, az elektromágneses tér, az ionizáló sugárzás és az egyéni védőeszköz használatából származó megterhelés – sem hanyagolható el.

Mindezekhez hozzájárul az a fokozott pszichés megterhelés is, ami a vegyipari ágazatokra jellemző folytonos, folyamatos üzemmódból, a műszakos munkavégzésből származik.

Fentiek együttesen eredményezik a munkavállalók túlzott, az optimálistól eltérő megterhelését és igénybevételét, ami gyakran vezet egészségkárosodáshoz, a munkaképesség megváltozásához is.

Összességében megállapítható, hogy a vegyipar az egyik legveszélyesebb iparág, jelentős a munkavállalók baleseti és egészségi kockázata, minden 100. munkavállalónál számolni kell munkabaleset előfordulásával, s minden 100.-1000. foglalkoztatottnál foglalkozási megbetegedés, egészségkárosodás kialakulásával. A foglalkozási megbetegedések mellett a foglalkozással összefüggő betegségek mintegy kétharmadát is a munkával hozták összefüggésbe.

II. évfolyam.

Budapest, 1907 május 1.

9. szám.

A VEGYÉSZETI MUNKÁS

A VEGYÉSZETI IPARBAN DOLGOZÓ MUNKÁSOK ÉS MUNKÁSNŐK ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ KÖZGAZDASÁGI LAP.
A VEGYÉSZETI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÜVETSÉGE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egy évre 2 kor. 40 fill.
Egyes szám ára: 10 fillér.
Tagok díjtalanul kapják.

Megjelenik minden hé 1-én és 15-én.
Felelős szerkesztő: Kovács Ferenc.
Kiadja: A lapbizottság.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IX. ker., Tuzoltó-utca 66/68.
Telefon 86-25.

MÁJUS.

Irta: Csizmadia Sándor.

Lángok között, tüzes mezőn,
Veritéknek sarában járok;
Szikráz a por, s isterg az ég –
De nem látok én vérvirágot!
Pedig öklöknek csattogása
Hangzik köröskörül felém:
Nem ünnepre, de a csatára
Keletünk ma május reggelén...

Acélkarok, vasakarát!
Készüljetez izzón, keményen!
Elég soká tengődötetek,
Szegény, hitvány koldus kenyéren.
Morzsját most a csüggedésnek
Ha szívemben megérezném:
A két körmömmel is kiásnám
Egy cseppig május reggelén.

Testvéreim! Nagy társaim!
A szenvedés fűz minket össze;
De többé nem maradhatunk
Aljas kutyákként láncra kötve!
Penész fekdöt fáradt agyunkra,
Tövis van mindnyájunk fején:
Tekintsünk most magunk felé
Az ifju május reggelén!...

Mi volt a jel? Mi volt a szó?!
Előre csak, mindig dologra!
Könyünk csurrant, vérünk fakadt
És sorsunk nem vált mégse jobbra...
Mentünk mi egyre, mint a barmok
S utunkon nem fakadt remény:
Máskor veszünk véres csatában
Fakadó május reggelén...

Lángok között tüzes mezőn,
Veritéknek sarában járok;
Szikráz a por, s isterg az ég –
Teremhetnek még vérvirágok!
Kemény öklöknek csattogása;
Hangzik köröskörül felém:
Nem ünnepre, de a csatára,
Keletünk ma május reggelén!...

De vége most! Most már a cél
Magunkért és magunknak éljünk;
Eszünk, karunk elég erős:
Kivívjuk amit eddig kértünk!...
Alázattal kértünk, könyörögve,
A válasz durva volt s kemény:
Sorsunkat már hányszor sirattuk
A szép május reggelén!

Átok, szitok közt ront nekünk
A régi, vad, vérszomjas csorda...
Fején sisak, szívén boszu,
Hitét a két zsebében hordja...
Vesztünkre tör, mert nagy a vétkünk:
Szakad a lánc a rab kezén;
A munkás ime élni vágyik
Az első május reggelén...

Egyre nő a hadsereg!...
Testvérünk is magát od'adja;
Önvérünkéből nőtt nagyra meg,
A népnyzók undok csapatja...
Szülőjének, apjának vére
Szárad sok szolgának kezén;
Testvért gyilkol butult fejével
A mi májusunk reggelén...

De ez se baj!... Ti milliók!
Ne álljatok meg! Csak előre!...
Ki rátok tör, bár véretek:
Ne térjetez ki előle!
Ha rabtartó, vagy a buta cselédje,
Ki ellenetek tűzbe mén:
Csak le vele! Nincsen kímélet,
A nagy májusnak reggelén!...

Forradalmi ünnep.

Ünnepnap van ma. Május elsején a világ öntudatos munkásosztálya ünnepel. Az 1889-iki, Párisban megtartott nemzetközi kongresszuson az öt világrész osztálytudas proletárságának küldöttjei azt határozták, hogy május elsején az egész világ munkássága tegye le munkasztrákiát és ünnepeljen. Együttal tüntessen követeléseivel mellett. *A 8 órás munkanapért, munkásvédtörvényekért és főleg az általános titkos, egyenlő választó jogért.* Ezt a napot fogadta el a párisi nemzetközi kongresszus, mint a tavasz, a termékenyítő, ébredő tavasz első napját, mely ujja, zölddé, életerőssé teszi az egész természetet a rideg, kopár tél után. Forradalmi ünneppé avatta, hogy párbuzamot vonjon a természet és az emberiség között. Miként a természet átalakul, úgy kell, hogy az egész társadalmi rend is átalakuljon az elnyomás, a jogtalanság és nyomorgás után.

Megkísérlem igénytelen szavakkal megmondani, azt a nagy horderőt, melyet magában rejt május 1-sejének világünnepé való tétele.

Eredetileg a kongresszusi határozatnak, mely május elsejét ünneppé avatta, nem akart egyéb célja lenni, mint praktikus kifejezése a jogos akaratsnak, hogy ezen a napon a dolgozók milliói tüntessenek. Tolmácsolják a világ mostani rendfentartóinak, hogy már piroslik a dolgozók szabadságainak.

Mint arasznyi patakokba indult meg a szabadságot való vágy. És csakhamar zugó fergetegű, morajló, ösvényekkel teli félelmetes tengerre dagadt azoknak a száma, kik követői lettek a felszabadító eszmének.

A követelések, melyek hangos kiáltásként harsognak fel ezen a napon az egész földtekén, jelentik a dolgozók millióinak megvédését a gyilkos tőke profitdúhe ellen.

Mint ringó szirmot a szél, a gyümölcsmagot a hivatásos kertész — elveti, viharokkal dacoló tölgy és dusan termő gyümölcsfa csak úgy válik belőlük, ha megfelelő a talaj, melybe a magot elhinti. Ha az nincs, akkor csenevész marad vagy ki sem kel. S így az ember is. Korbácsot, megaláztatást tűrő, öntudatlan teremténye, szüleménye a természetnek.

A létfentartás az egyetlen természetes ösztöne és semmi más. De — a tüzelés és kovácsolás által rugékonnyá, megsemmisíthetetlené váló fémhez hasonlóan — az emberi öntudat foglalja le magának a legjelentékenyebb részt az emberben, ha ápolják és növesztik. Közös akarat, közös cél, közös küzdelem folytán, öntudatos osztálytársa tömörült a nép.

A világszerte romboló kapitalizmus kalapácsütéseket mér a népre. Saját izzó gyűlöletű tüzei és acélozza a népet elnyomói és kizsárolói ellen.

Ez a nép ma erősnek, oly erősnek érzi magát, hogy harcra száll az egész világon az öt ért igazságtalanságok ellen. És lelkiének minden gyűlöletével, egymáshoz való egyetértéssel, szeretettel ünnepli meg a forradalom ünnepét — május elsején.

Kimegy a nép a természet ölére, hogy üdvözölje a természet ébredését és lelkében egyuttal esküt tesz, hogy nem nyugszik addig, míg embertársainak a nyomor által sajtolt keserű könnyeit le nem törli és politikai jogait ki nem vivja.

És lelkének minden tüzet, minden forróságát beleönti ebbe az egy napi lázadásba. Az egész világban a dolgozók milliói egy osztálytársa alakulnak, egy lettínő, saját sírját megadó, kapzsi világrendszer ellen. A kapitalisztikus, tőkés társadalmi rendszer ellen.

Ünnep van ma, május elsején: A világ öntudatos munkásosztályának forradalmi ünnepe.

Kovács Ferenc.

SZEMLE.

Egy kis beszámolás a bécsi utazásról.

Nem találok tollat, melylyel teljes hűségében papírra tudnám vetni az örömet és megilletődésemet azon látványon, melyet az austriai vegyészeti munkások szövetségében észleltem.

Valósággal kicsi porszemnek éreztem magam, midőn austriai testvérszövetségünk könyveit, az egész szövetség lefektetését és 25 ezerre menő taglétszámát, óriási összegű biztosítéki alapját láttam.

Hihetetlenül elszorult a szívem és végül is irigy szempillantással és egy elfojtott sóhajjal kellett megelégedésemet tolmácsolni.

Azonban ez a hatás sem maradt nyomtalanul reám. Ezer gondolatlaltal, vasakaratom megacélozva, szinte rugganyos léptekkel hagytam el testvérszövetségünk irodáját azzal a biztos öntudattal, hogy most haza megyek és kettőzött erővel dolgozom, mert látam, nem is messze tőlünk, milyen eredményeket ért el a szervezkedés hatalma.

25 ezer szervezett vegyészeti munkás, átlagos 9 órai munkaidő, 4 korona napi fizetéssel! Ez megketőzte akaratomat!

Ezeket azért vetem papírra csupán, hogy lássák meg azok, kik még tőlünk idegenkednek, hogy mily nagy eredményeket lehet elérni az összetartással, a szervezkedéssel.

És egyuttal buzdítására azon fáradhatatlan harcosoknak is, kik velem együtt küzdenek a vegyészeti munkások jobblétének kivívásáért.

A titkár.

MOZGALOM.

Sztrájk a gyulai gyufagyárban.

A tőke kapzsi és rideg, akár milyen hangzatos név alá rejtőzik is. A gyulai gyufagyár tulajdonosa is már-már be kezdte képzelni, hogy ő is azt tehet a munkásaival, a mit akar. Odalöki, hova neki tetszik, akkor rugja ki, mikor neki az jól esik. De ez egyszer a tekintetes gyáros urnak nem sült el ezen kedves kis szórakozása. Mert csudák-csudája, mintha dróttal rántották volna meg munkástársainkat, egyszeriben ott hagyták a munkát úgy a munkások mint a munkások. Ördög, pokol, hát mi lesz! Titeket már ki sem rughatlak, fel sem pofozhatlak? No, hát ez gyalázat! És ezt mind ezek a lelketlen izgatók csinálták. Felizgatják az „én” munkásaimat és utóljára még majd nekem kell hallgatnom, még csak ez hiányzott!

Hát bizony, tekintetes ur, furesa valami az, mikor egy 8—10 éves munkása most még elégedetlenkedni is mer. Elég nem szép tőlük, mikor megkapják a szép fizetést és mégis huza-vonakodnak. Kérem, keres egy ember (értse öregebb munkás) 5—6, még hét forintot is hetenként és mégsem elég. Kellene tán az egész gyár, úgye? Jó volna elsnapszolni!

De álljunk csak meg. Nézzük meg csak mi történt hát Gyulán. A tekintetes ur egy hosszabb idő óta nála dolgozó munkást elbocsátott. Ezek után persze a munkástestvéreink a kidobott testvérükkel szolidaritást vállaltak. No, hogy ez a tekintetes urnak nem tetszett, azt elhisszük.

Szövetségünk központjától Blaha szaktárs volt kiküldve a sztrájk vezetésére. Szaktársunk atig hogy megérkezett, első dolga volt, a sztrájk tulajdonképpeni okát megtudni és hogy a béke minél előbb meglegyen, elment a tekintetes urhoz, a papának a fiához, megkérdezni, hogy hajlandó-e a munkások kérelmeinek eleget tenni. Az öreg tekintetes ur fiatal tekintes fia

küldöttünk előtt kijelentette, hogy ő idegen emberrel nem tárgyal. Szövetségünket meg el nem ismeri komoly szervezetnek. Hát tekintetes ur, nem akarjuk fenyegetni, de meg találkozzunk.

Mindezen kapálódzások után mégis győztek munkástársaink. A szolidáris harcából kifolyólag még javítást is kaptak.

Ez ismét egy gyönyörű példája a szervezkedésnek. Mégis csak igaz az: a szervezkedésben hatalom van. B.

SZAKTUDOMÁNY.

Eljárás a csukamájolaj-készítménynek előállítására.

Szigeti Frigyes gyógyszerész és dr. Szilárd Armin orvos Pécsen oly eljárást szabadalmaztattak, melynek segítségével csukamájolajból oly készítményt állíthatunk elő, mely kellemes ízzel bír és melyből a csukamájolajnak kellemetlen íze és szaga nem érzik ki. Ezt azért érjük el, hogy a csukamájolajat tojással, továbbá emulziót képező anyaggal, előnyösen dextrinnel és valami élvezeti anyaggal, előnyösen csokoládé-masszával (kakao, cukor és vanília keverékével) pépes masszává gyurjuk és ezt szétzöleges alaku szilárd vagy téztakeménységű darabokká formáljuk. Az említett anyagokhoz célszerűen valamely ártalmatlan szagosító szert és esetleg bizonyos speciális gyógyszereket, pl. kalciumfoszfátot, vasat, jódot, lecithint, kreosotfészarmazékat stb. keverünk. A gyakorlatban előnyösen következőképen járunk el: Ha a készítményből krbl. 260 g.-ot akarunk előállítani, akkor tyuktojásnak tartalmából, (fehérjéből és sárgájából) 40 g.-ot porcellánmozsárban gondosan eldörzsölünk, a szétdörzsölt tojáshoz 50 g. csukamájolajat adunk és ezen keveréket alapos összedörzsölés után 20 g. dextrinnel keverjük össze. Ily módon sűrű emulziót kapunk, melyet újabb 20 g. dextrin hozzákeverése által még sűrűbbé tesszünk. Ezen sűrített emulzióhoz valamely gyógyszert, pl. 3 g. kalciumfoszfátot és 8—10 csepp gyöngyvirák-kivonatot adunk és az egészet ismét krbl. 5 percig keverjük. Az így nyert masszát a következő anyaggal keverjük össze: csokoládéanyagból (kakao-, cukor- és vaníliakeverékből álló u. n. tunkmasszából) 80 g.-ot felolvasztunk és ehhez 50 g. kakaot olvasztunk hozzá, mire ezen megolvasztott keveréket alaposan összedörzsöljük és mielőtt még kihült, tehát még folyékon állapotban, az előbbi műveletek folyamán nyert masszával keverjük össze. Ezután az egész anyagot márványlapon alaposan átgyurjuk, formába kenjük és megfagyaszttjuk, mire a kész készítményt szilárd, esomagozható darabokban nyerjük. A pépes masszának szilárd állapotba való hozása dermesztő anyagok hozzáadása által is eszközölhető.

Az arany kiválasztása a tenger vizéből.

Már évekkkel ezelőtt megállapították azt, hogy a tenger vize aranyat tartalmaz, amely elektromos uton leválasztható belőle. A terv gyakorlati kivitele azonban csak nagy üzemben mutatkozik hasznot hajtónak. Nodon tervei szerint a következő képet alkotjuk a telepről: a tengerparton betonozott, 40 m. hosszú, 10 m. széles tartányokat kell építeni. Ezek dagálykor 2 m. magasságig megtelnek tenger vízzel. A víz egy lenruhába burkolt ólomlemez katód, továbbá egy szürke öntöttvas anód között bomlást szenved. Egy fűrdőfeszültség 2,5 Volt, 100 ilyen fűrdőre 5000 Ampère egyenáram szükséges. Az üzemi költségeket Nodon 60.000 koronára becsüli. Amellett felteszi, hogy 100 ilyen tartányban naponta 150 gr. aranyat lehet előállítani. Ha az arany gr.-ját 3 K-val számítjuk, akkor a telep évi 100.000 korona tiszta hasznot eredményez. „Vegyő ipar”.

Kittok. Kétféle kittet különböztetünk meg: olajkittet és gyantakittet. Az olajkittet különböző ásványi alkotrészeknek lenolajjal vagy firniszszel való keverékei. Az olajkittet közül a leghasználtabbak a következők: 1. *Üvegező-kitt.* Ezt iszapolt krétából és firniszből készítik s hogy a keményedést elősegítsék, zinkfehéret, ólomoxydot vagy miniumot kevernek hozzá. Igen jó üvegező-kittet szolgáltat még az aszfaltnak krétával és lenolajjal való keveréke. 2. *Gyémánt fémkitt:* 10 rész iszapolt krétát, 15 rész ólomoxydot, 50 rész grafitot és 5 rész oltott meszet 20 rész lenolaj-firniszszel keverünk. A kitt használat előtt felmelegítendő. 3. *Kőkitt:* 21 rész iszapolt krétát, 63 rész finom homokot, 5 rész ólomfehéret, 2 rész ólomoxydot, telített ólomcukor-oldattal péppé gyurunk és azután 6 rész lenolajjal keverjük. 4. *Vizálló-kitt:* 2 rész infuzóriumföldet, 1 rész ólomoxydot, 2 rész oltott meszet firniszszel keverünk. A *gyanta-kittok* gyantaoldatokból vagy megolvasztott gyantakeverékekből állanak, teljesen vizálló, rugalmasak, de a meleget nem állják. A gyanta-kittok közül a következők vannak leginkább használatban: 1. *Masztix-kitt,* melyet egyenlő rész masztix és lenolaj összeolvasztásával nyerünk. 2. *Üveg-és porcellán-kitt:* 30 rész sellak, 10 rész masztix, 2 rész terpentint 110 rész spirituszban oldva. 3. *Fémkitt:* 4 rész sárga gyanta, 1 rész szurok, 2 rész viasz és 1 rész téglapor összeolvasztva. 4. *Kaucsuk-kitt:* 1 rész kaucsukot, 12 rész terpentinolajban feloldunk és 2 rész aszfaltot keverünk hozzá. Ez a kitt reakcióval erős kötőképeséggel bír. A kittet felmelegítve alkalmazzuk. „Vegyő Ipar”.

Robbanó anyagok.

Ujabbban a több helyütt vigyázatlanságból eredő nagyarányú dinamitrobbanások ajánlatossá teszik, hogy a leggyakrabban előforduló robbanó anyagokkal ez alkalommal legalább futólag megismerkedjünk.

Mindenekelőtt tudnivaló, hogy a robbanó anyagoknak egy modern kultura megteremtésében, nemkülönben jelenlegi kifejlett voltában óriási szerep jutott osztályrésztül, valamint alkalmazásukkal a harcmodort megváltoztatták és a hadászatot a tőkélynek legmagasabb fokára emelni segítették. Nélkülök bányákban tárnak, ércetelepek feltárása, továbbá alagutak (Simplon stb.) furásánál, az aldunai Vaskapu szabályozásánál hatalmas közetek és sziklák szétrepesztése teljesen lehetetlen volna. Eleintén, a robbanó anyagtechnika esecsemőkorában, az volt a vélemezett céljuk, hogy népmulatságoknál tűzijátékra alkalmasak. Idővel azonban, midőn a robbanás hatásátjelentékenyen fokozni sikerült, a hadászat különböző céljaira s hrappenek, granátok előállítására, továbbá torpedóknál igyekeztek hasznosítani. Ma már egy a bányászatban, mint a hadászatban egyaránt ismerik nélkülözhetetlen tulajdonságaikat.

Felsorolásuknál, mint legrégebb anyagot, a *lépor* (puskapor) illeti meg az elsőbbség. A hagyomány ugyan Schwarz Bertalan, freiburgi barát (1350) nevével hozza kapcsolatba a lépor felfedezését és szülővárosa ebbeli érdemei méltatásául szobrot is emelt nagy fiának. Amióta azonban az érintkezés Kelettel élénkebbé lett, minden kétséget kizáró módon nyert beigazolást az a tény, hogy ott már évszázadokkal előbb ismertek ugyanily összetételű anyagot, amilyent Schwarz barátunk tulajdonítottak. Így például a kínaiak a X-ik, sőt már a IX-ik században ismertek a Schwarz-féle léporral majdnem megegyező összetételű anyagot, melyet nemzeti ünnepeknél fényhatás eléréére használtak, majd hadászati célokra is. A XIV-ik század elején

már az arabok is használtak lőport. Ugyancsak ki-
űnt, hogy a „gürögtüz” sem volt más, mint a lőpor-
hoz hasonló anyagoknak eddig ismeretlen anyagokkal
való keveréke, melyet leginkább hadi célokra alkal-
maztak.

Nyugat-Európában a lőpor úgy, ahogy az a
Schwarz-féle recept szerint ránk maradt, három köny-
nyen éghető anyagnak, egymint finom porrá zúzott és
idegen alkatrészekből ment salétromnak, kénporoknak és
nagy gonddal elszesített lágú fanémeknek (például
füzfa-, mogoró-, égerfa stb. stb. meghatározott suly-
arányokban való keverékéből áll, mely hosszabb időn
át következő sulyarányok körül forgott: 74 sulyrész
salétrom, 16 sulyrész szén és 10 sulyrész kén, avagy
75 sulyrész salétrom, 10 sulyrész szén és 15 sulyrész
kén s így tovább.

A törekvések azonban már kezdettől fogva oda
irányultak, hogy a lőporok hátrányait (füst, heves
rázkódtatás) lehetőleg kiküszöböljék. Közül öt év szá-
zadon keresztül, vagyis 1832-ig ugyiszólván kizárólag
a lőpor említett három alkatrészének különböző aránya,
valamint az alkatrészek finom vagy durva minősége,
azonkívül a különböző alkatrészeknek más, könnye-
ben előállítható vagy hozzáférhető pótlása képezte a
folytonos kísérletezés tárgyát. Így a többek között fa-
szén helyett keményítőt, vérlugsót stb., a robbanás-
nál keletkező füstöt a kén egyszerű elhagyása által
vélték tökéletesíteni. Figyelembe vehető siker azon-
ban nem koszorúzta az ez irányú kutatásokat.

Egyik nevezetes eredménye a sokoldalú kísérle-
teknek csak az lett, hogy nagyobb gondot kezdettek
fordítani a keverendő anyagok minőségére, minek
helyességét a robbanó gázok feszerejének tetemes nö-
vekedése igazolta. A robbanó erő ugyanis, feltéve,
hogy a lőport-tartalmazó tér (mint például a bombá-
nál) szorosan körül volt zárva, eladdig nem ismert
légtérnyomást fejtett ki. Nobel és Abel vegyészek
idevágó kísérletei szerint 0°C és 760 mm. nyomás
mellett a robbanó gázok eredeti térfogatuknak 280-szorosára
terjednek ki. Ezalatt a hőmérséklet 2200° C-ra
emelkedvén, a gázok körülbelül 6400 légtérnyomást
gyakorolnak az azokat körülvevő edényfalakra.

Hatalmas lépéssel vitte előre a robbanó anyagok
technikáját Brancott, aki (1832-ben a lőgyapot felé
terelte a közfigyelmet, még inkább Schönbein (1846),
aki a lőgyapotnak (pyrotilin) tömény, salétromsav
és kénsav keverékében való kezelésével fedezte fel
az eladdig nem sejtett robbanó hatást.

(Vége köv.)

**A jobb sorsért mindenkinek kell
küzdeni.**

EGYESÜLETI HIREK.

A szövetség címe: Magyarországi vegyészeti
munkások szövetsége.

Központ: Budapest, IX. ker., Tüzlő-utca 66/68.
szám, magánhelyiség.

Helycsoportok:

IX. ker., Soroksári-ut 108., sz. Fekete-féle vendéglő.
— Ligetfalu (Pozsony-m.) H. C. Rudolf-féle vendéglő.
— Erzsébetfalva: Károlyi-féle vendéglő.

IX. ker. i. Külső kerépesi-ut 39. Kalbinger-féle vendéglő.

Gyula: Általános munkásképző helyiségében. Pozsony,
Malomliget-ut 2. szám. Drobeck-féle vendéglő.

A központi választmány május hó 7-én,
kedden este 7 órakor vezetőségi ülést tart. Pontos
megjelenést kér

az elnökség.

Készüljünk a közgyűlésre! A csoportok
vezetőségeit felszólítjuk, hogy a 25 százalékából minden
csoport 1. küldöttel képviseltesse magát a közgyűlésen. A
közgyűlés május hó 19-én és 20-án (pünkösti ünnep alatt)
lesz megtartva. A küllöttek megválasztását kéri

a titkárság.

Gyula. A gyulai csoportunk vezetősége jelenti,
hogy az általános munkásképző-helyiségében, Károlyi
Sándor-utca 3. szám alatt minden vasárnap délután
összejövetelt tartanak.

Az elnökség.

Ligetfalu. Figyelem, szaktársak! A csoport-
vezetőség határozata folytán minden hó első hétfőjén
választmányi ülés, utána következő szombaton tag-
gyűlést tartunk.

Befizetni, beiratkozni és a könyvtárt használathá
venni minden szombaton este 4–6 óráig lehet.

Koch F., elnök.

A X. ker. csoport vezetősége határozata
folytán minden szombat este 5–8-ig és vasárnap dél-
előtt 9–12-ig tartja hivatalos óráit.

Ugyanakkor lehet beiratkozni és a könyvtárt
igénybe venni.

Az elnökség.

Pozsony. Az ottani vegyészeti munkások 1907.
április hó 14-én, Duna-utca 48. szám alatti „Munkás-
otthon” című vendéglőben nyilvános alakuló szak-
gyűlést tartottak.

Bálint Gergely szaktárs az egybehívók nevében
üdvözi a megjelenteket, miután elnöknek Bálint Ger-
gely, jegyzőnek Barkó Agoston szaktársak választá-
tották meg.

A központ megbízásából Bónesó Gusztáv elvtárs
ismerteti a szervezkedés célját és hasznát. Ismerteti a
vegyészeti munkások országos szövetségének alap-
szabályait. Szép, magvas szavakkal győzi meg a
hallgatóságot arról, hogy részünkre csak két út van:
vagy szervezkedni, vagy pedig ráhagyni a tőke profit-
dühére magunkat és nyomorogni, idővel éhen halni.
A jelenlevők megértették Bónesó elvtárs hívó szövegét
és a pozsonyi vegyészeti munkások csoportját meg-
alakították.

A vezetőségbe ideiglenesen megválasztottak:
I. elnök Bálint Gergely, II. elnök Pollák Pál, I. jegyző
Barkó Agoston, II. jegyző Zechemeister János, I. pénz-
táros Plangenauer Géza, II. pénztárnok Králik József,
ellenőrök Lung Károly és Slovinecz János szaktársak.
Több tárgy nem lévén, az elnök a gyűlést berekeszti.

A mi részünkről üdvözljük az új harcosokat.
Koronázza siker magasztos, nagy munkájukat. Előre!
Szervezkedjünk, a győzelem a miénk, az igazság mi-
mellettünk van.

MENDE-MONDA.

Aki másnak vermet ás: aranyat lel.

Amily arányban magunk megváltozunk, úgy vál-
toznak meg az emberek a mi irányunkban.

Bármily fáklyát gyújtunk is meg, bárhogy lobog-
jon is annak lángja, a láthatár előttünk sötét marad.

Gyakran kínos a reánk rótt kötelesség teljesítése,
de sohasem oly kínos, mint annak a tudva nem tel-
jesítése.

Ugyanaz a hur, mely a hárfán hangjával szíve-
ket bájol el, ha ivre vonod, öldöklő nyilakat vethet.

**Minden felvilágosult munkás olvassa a
Népszava napilapot.**

A VDSZ vendége volt a Francia Vegyész Szakszervezet főtítkára

Két ország azonos gondjai

Franciaország a választás lázá-
ban ég, hiszen hamarosan a
köztársasági elnök személyé-
re voksolnak – mondta Partick
Pierron, a Francia Vegyész
Szakszervezet főtítkára. A CFDT
konföderációhoz tartozó FCE
vezetője április 5-én volt a VDSZ
vendége. A találkozón természe-
tesen szóba kerültek a francia
és a magyar vegyipari dolgozók
gondjai, a szakszervezet szere-
pe és persze a gazdaság, amely
a közhiedelemmel ellentétben
jelenleg Franciaországban sem
túl rózsás.

ipari beszállító cégeknél hajtják végre, mert
drasztikusan visszaesett az ország autógyár-
tása. A szakszervezet úgy véli, hogy a munká-
helyteremtés lehet a legfontosabb célkitű-
zése a felelősen gondolkodó vállalatoknak.

Az elmúlt években viszont, az iparon
belüli lépésekkel párhuzamosan jelen-
tősen növekedett a szolgáltatási szektor-
ban dolgozók létszáma. A szakszervezetek
működési területén, elsősorban az energeti-
kai szolgáltatások terén nőtt a foglalkozta-
tottak száma, így például a Suez nevű vállá-
latscsoportnál évente ezer fővel emelkedik a
dolgozók létszáma. Viszont az is igaz, hogy
a szolgáltatásokban dolgozók átlagbére ala-
acsonyabb, mint az iparban.

A létszámvesztés nem csak a vegyiparra
jellemző, hiszen Franciaországban ma 10
százalékos a munkanélküliség. A lépíté-
sek miatt csökken a társadalombiztosítás
bevétele, ugyanakkor nőnek a szociális
kiadások.

A szakszervezetek a fiatalok érdekében
tárgyalásokat kezdtek a munkáltatók
szervezeteivel, hogy a pályakezdők esé-
lyeit megpróbálják növelni. Az elmúlt évek
tapasztalatai ugyanis azt mutatják, hogy
a mostani pályakezdők túlnyomó többsé-
ge szinte biztosan munkanélküli lesz. Ez
a jelenség korábban nem volt jellemző. A
szakszervezetek a „flexibilis biztonság”
érdekében azt javasolták a munkaadók-
nak, hogy a bizonytalanság és kiszámít-
hatatlanság megszüntetésével, felelős
gondolkodással enyhítsenek a gondokon.
Finanszírozzanak olyan oktatásokat és
képzéseket, amelyek segíthetnek a problé-
ma kezelésében.

A találkozón nem csak a francia szak-
szervezet vezetője számolt be otthoni hely-
zetükről, de a magyar fél is tájékoztatta őt
arról, hogy mi a helyzet Magyarországon
a francia érdekeltségű cégeknél. Párvölgyi
Richárd például elmondta, hogy az FCE –
CFDT segítségével tavaly Franciaországban
tett látogatása és az ottani találkozók ered-
ményeképpen a magyarországi cég vezeté-
sének már változott az információcsere és
konzultációs készsége.

Daru Sándor pedig arról szólt, hogy a Gaz
de France és a Suez fúziójának kérdésében
az Európai Üzemi Tanács több határozatot
is hozott. A fúzió 2007. július 1-ig nem jöhet
létre, mert az EÜT nem kapta meg a döntés
előkészítő dokumentációt.

A találkozón az is kiderült, hogy a francia
és magyar munkavállalók nagyjából hasonló
gondokkal küzdenek ezért a szakszervezet
feladatai is hasonlóak. Gazdasági megszorí-
tások, leépítések, munkanélküliség éppúgy
sújtja a nyugat európai állam dolgozóit,
mint magyar kollégáikat.

Vendégek északról

A két szakszervezet közötti, csaknem két évtizedes, szoros és baráti
együttműködést erősített meg április 11-én Liv Unheim, a Norvég Vegyész
Szakszervezet alelnöke. A VDSZ ugyanis már csaknem húsz éve tart fenn kap-
csolatot a skandináv érdekképviselettel. Nemrégiben azonban Norvégiában
változott a helyzet, hiszen egyesült a vegyészek és az olajbányászok szak-
szervezete. Az egy napos villámlátogatáson az Amelie Hilde Toffe nemzetközi
projekt-tanácsadó társaságában érkező alelnök – aki több környező ország
testvérszervezeténél is látogatást tett –, a VDSZ vezetőit is arról biztosította,
hogy szakszervezeteik egyesülése mit sem változtat nemzetközi kapcsola-
taikon. Sőt, fejleszteni szeretnék az együttműködést. Ennek keretén belül
a VDSZ és norvég partnere egy még ez évre tervezett közös képzéssel és
tapasztalatcserével szeretne nyomtatókat adni kapcsolatuknak.

Foglalkoztatás elősegítése

Paragrafusok között

Bár a törvények szabályozzák mindennapjainkat, a paragrafusok útvesztőiben gyakran csak a jogászok képesek eligazodni. A cikkelyek, és bekezdések labirintusában kell tetten érni a lényegyet, amelyet a jogalkotók alaposan elrejtettek. Sorozatunkban Öryné dr. Gracza Zsuzsanna, a VDSZ munkajogásza mindig más-más témában, a lényegyet kiemelve segít eligazodni a paragrafusok között.

A pályakezdő fiatalok, az ötven év feletti munkanélküliek, valamint a gyermek gondozását, illetve a családtag ápolását követően munkát keresők foglalkoztatásának elősegítéséről, továbbá az ösztöndíjas foglalkoztatásról szóló 2004. évi CXIII. tv-t módosító 2007. évi XIV. évi törvény.

Az eredeti törvénnyel bevezetett START-kártya mellé a módosítás bevezette a START Plusz és START Extra kártyákat, megkönynyítendő a GYES után visszatérők, illetve a halmozottan hátrányos helyzetűek lehetőségeit a munkaerőpiacon.

A START kártyára jogosultak köre az eredetihez képest nem sokban változott, a jogosultság eddigi 3 feltételét egytűssé tették, ami azt jelenti, hogy a pályakezdőnek mindhárom feltételnek egyszerre kell megfelelni, továbbá sem megbízási, sem vállalkozási szerződés alapján, vagy egyéni vállalkozóként sem végez munkát. Kivétel a „diákmunka” és az alkalmi munkavállalói könyvvel való foglalkoztatás.

Az újonnan bevezetett START Plusz kártyára az jogosult, aki Gyes., Gyed., Gyet., valamint ápolási díj folyósításának megszűnését követő 1 éven belül, illetve a gyermek 1 éves korától kezdődően a Gyes folyósítása mellett kíván elhelyezkedni. Továbbá jogosult rá az is, aki tartósan álláskeresőnek minősül a módosítás alapján, ami azt jelenti, hogy a START Plusz vagy START Extra kártya igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig, pályakezdőt pedig 8 hónapon belül 6 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván az állami foglalkoztatási szerv.

A szintén új START Extra kártya kiváltásához a jogosultságot megalapozza, hogy az álláskereső az előző bekezdésben meghatározottak szerint tartósan álláskeresőnek minősül, továbbá 50. életévét betöltötte, vagy életkorra tekintet nélkül legfeljebb alapfokú végzettsége van.

A különböző kártyához kapcsolódó munkáltatói kedvezmények, amelyek akkor illetik meg a munkáltatót, ha legalább 30 napos a foglalkoztatás, és a napi munkaidő legalább 4 óra.

A START Plusz kártya szabályai nem változtak, tehát továbbra is mentesül a munkáltató a tételes egészségügyi hozzájárulás megfizetése alól. A 3%-os munkaadói járuléka és a 29%-os társadalombiztosítási járuléka együttes összege helyett a foglalkoztatás 1. évében a munkavállaló bruttó munkabére 15%-ának megfelelő, 2. évben pedig a bruttó bér 25%-ának megfelelő járulékfizetési kötelezettség terheli. Ez legfeljebb végzettség nélküli vagy középfokú végzettséggel rendelkező esetében a mindenkor érvényes minimálbér 1,5-szerese, felsőfokú végzettséggel rendelkező munkavállaló esetében a minimálbér 2-szerese után illeti meg a munkáltatót, az előlotti összegre az általános járulékfizetési szabályok az irányadóak.

A START Plusz kártya esetében ugyanaz a kedvezmény illeti meg a munkáltatót, mint az előző bekezdésben írtak, de legfeljebb

a kötelező legkisebb munkabér kétszeresének megfelelő járulékalap erejéig.

A START Extra kártyával rendelkező munkavállaló foglalkoztatása esetén a munkáltatót a tételes egészségügyi járuléka megfizetése, továbbá a foglalkoztatás 1. évében teljes munkaadói és társadalombiztosítási járuléka fizetése alól mentesség illeti meg. A 2. évben a munkáltatót a munkavállaló bruttó bére 15%-ának megfelelő járulékfizetési kötelezettség terheli, legfeljebb 2-szerese után.

A kártyák érvényességi ideje:

Mindhárom kártya 2 évre váltható ki, érvényességüknek időtartama azonban STRAT kártya esetén legfeljebb az igénylő 25., illetve 30. életévének betöltéséig, START Plusz kártya esetén legfeljebb a Gyes-re való jogosultságának megszűnéséig, a START Extra kártya esetén pedig legfeljebb az öregségi nyugdíjkorhatárának eléréséig terjed.

A START kártya csak egyszer váltható ki, a másik kettő többször is. Például újabb gyermek születése esetén, illetve a tartósan álláskereső nyugdíjjogosultságának eléréséig. Azt a START vagy START Plusz kártya tulajdonost, aki a kártya érvényességi ideje alatt START Extra kártyára válik jogosulttá, kérelmére az érvényességi időből hátralévő időre START Extra kártyával kell ellátni.

A kedvezmények fedezete:

A különböző kártyákkal rendelkező munkavállalók után fizetendő csökkentett járulékot az állami adóhatóság egészíti ki a társadalombiztosítás felé. A különbözet fedezetét a Munkaerőpiaci Alap költségvetése és az Európai Szociális Alap forrásai biztosítják.

Ismét vita a SZTRÁJKRÓL

A magyar sztrájk törvény lehetőséget biztosít arra, hogy az egyes munkavállalói csoportok a munkabeszüntetés előtt akár két órával is bejelenthetik, hogy többórás sztrájkot kezdenek. Igaz, ezzel a munkáltatónak vélhetően nem okoznak meglepetést, mert például bértárgyalások idején egyre több helyen fájul odáig a konfliktus, hogy sztrájkkészültségben folynak az egyeztetések.

A hazai jogszabály nem fogalmaz egyértelműen arról, előzetesen hány órával kell bejelenteni a munkabeszüntetést. Annyit ír elő, hogy annál a munkáltatónál, amely a lakosságot érintő tevékenységet végez – mint a közforgalmú tömegközlekedés, távközlés, víz-, gáz- és egyéb energiaszolgáltatás –, azt kell szem előtt tartani, hogy a sztrájk az elégséges szolgáltatást ne gátolja.

Vannak olyan európai országok, pl. Olaszország vagy Franciaország, ahol munkaügyi konfliktus esetén több nappal előbb bejelentik a sztrájk pontos dátumát, időtartamát.

ÖSSZEÜLT A VEGYIPARI ÁPB

Április 13-án tartotta ülését a Vegyipari Ágazati Párbeszéd Bizottság. A résztvevők megtárgyalták és elfogadták a bizottság 2007. évi munkatervét és költségvetését. A munkaterv több olyan képzést és szakkonferenciát tartalmaz, amely a vegyipart érintő kérdésekkel foglalkozik. Kiemelt téma a REACH és a vegyipari szakképzés. A tanulmányok között szereplő, a 2007. évről szóló foglalkoztatási helyzetkép munkaanyagának előkészítésére a munkáltatók nagyobb figyelmet fordítanak.

A bizottság elfogadta az európai ágazati bizottságok ülésein való részvételt is, amely a vegyipart érintő európai kihívások miatt különös figyelmet érdemel.

A munkaterv vitája során Molnár Károlyné, a Magyar Gyógyszergyártók Országos Szövetsége részéről felvetette, hogy a bizottság tűzze napirendre az 1/1990. IKM rendelet megszüntetését, mert a jelenlegi szabályozás több gyógyszergyárat hátrányosan érint. E téma felvetését követően a felek komoly vitába keveredtek, majd

végül abban állapodtak meg, hogy visszatérnek a kérdésre. A bizottsági ülés második részében a vegyipari bérmegállapodásról és a kollektív szerződésről tárgyaltak az ágazat képviselői. A felek megállapodtak, hogy a kollektív szerződés kiegészül azzal a ponttal, amely alapján a munkáltatók kötelezően biztosítják a helyi szakszervezetek számára az internetes kapcsolatot. Mivel azonban a tárgyaló felek a 2007. évre vonatkozó bérmegállapodásban nem tudtak megegyezni, így a tárgyalásokat folytatni fogják.

Készül a stresszjogszabály

A munkahelyi stressz nemcsak magyar ártalom, külföldi kutatók is arra figyelmeztetnek, hogy ez nemzetközi viszonylatban is a legsúlyosabb népegészségügyi problémák egyike. A túlpörgött, vagy feszült légkörben dolgozó alkalmazottaknak a tapasztalatok szerint rövid távon gyomorfekélyvel, magas vérnyomással, vagy szorongásos depresszióval kell szembenéznük, hosszabb távon azonban a szív-, a koszorúér- és a daganatos megbetegedések kialakulására is háromszor nagyobb az esélyük, mint a munkájukat kevésbé stresszes környezetben végzőknek. A szakemberek szerint komoly rizikótényező a feszült főnök-beosztott viszony, a kollégákkal való állandó versengés, az elismerés hiánya, s a túl alacsonynak tartott fizetés is.

Bár a munkahelyi stressz miatt szenvedők magyarországi számáról nincs pontos adat, a kedélybetegségek számából a szakértők szerint erre következtetni lehet, mivel a munkahelyi stressz és a depresszió többnyire együtt és egymással szoros kölcsönhatásban jelentkeznek. A kutatások azt jelzik, hogy a depresszió hazánkban igazi népbetegséggé vált, ezért is feltételezhető, hogy az esetek

jelentős része mögött a munkahelyi stresszhatások állnak. Felmérések szerint az unió tagállamaiban 40 millió dolgozó élethelyzetét befolyásolja a munkahelyi stressz.

A probléma kezelésére az Európai Bizottság keretmegállapodást javasolt az európai szakszervezeti és az európai munkáltatói szövetség számára, azzal a céllal, hogy felhívják a munkáltatókat és a munkavállalókat a jelenségre, s segítséget nyújtsanak a munkahelyi stressz okainak és következményeinek feltárására, illetve a stresszt okozó helyzetek kialakulásának megelőzésére. Jelezték: a magyar szociális partnerektől is elvárják, hogy az idén októberig együttesen találjanak olyan megoldást, amellyel az európai keretmegállapodás végrehajthatóvá válik a magyar munkaviszonyokban is. Konkrét eszközöket is javasoltak, például jogszabályt, kollektív szerződést, vagy jogilag nem kötelező megoldásokat, mint ajánlást, iránymutatást, magatartási, vagy etikai kódexet. Ennek jegyében készítette el javaslatát a Munkástanácsok Országos Szövetsége az európai keretmegállapodás hazai végrehajtásáról. Palkovics

Imre, a konföderáció elnöke lapunknak elmondta: a társ szakszervezeti szövetségek elfogadták előterjesztésüket, s a kormány is partnernek mutatkozik abban, hogy – ha szükséges – törvényben rögzítsék, milyen feltételek és milyen körülmények között kell a problémára megoldást találni, s olyan megállapodásokat kössenek, amelyeknek a munkahelyeken is érvényt lehet szerezni. A szakszervezetek elfogadhatónak tartanák, ha a munkavédelmi törvényben, vagy önálló „stresszjogszabályban” rögzítenék a veszélyforrásokat, amelyek a munkavállalók egészségkárosodásához vezetnek. Álláspontjuk szerint ugyanis a rizikófaktorok kialakulásának megelőzéséért a munkáltatók sokat tehetnek. Rájuk tehát várhatóan kötelezettségek várnak majd e tekintetben. A javaslatok között szerepel például, hogy bizonyos munkaköröknél – például a fegyveres szervek dolgozóinál, a közalkalmazottak és köztisztviselők esetében – alkalmassági feltételként írják elő a stressztűrő, stresszkezelési képesség valamilyen szintű meglétét.

Az előterjesztést az Országos Érdekegyeztető Tanács is megtárgyalja.

Érdemes nézni a Barométert

A bérekről és a munkakörülményekről nyilvános adatbázist hozott létre az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés, a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége, egy szakszervezeti kutatóintézet, valamint a Nők a Holnapért Alapítvány. A folyamatosan bővülő, www.berbarometer.hu címen található új online adatbázis is megerősíti a hivatalos felmérések eredményét, amely szerint a nők jóval kevesebbet keresnek a férfiaknál, és ugyanabban a szakmában régióként eltérnek a keresetek.

Az adatbázist bárki használhatja. Az Európai Unió Equal programja keretében több mint 100 millió forint költségvetéssel 2005-ben kezdték az előkészítő munkát, majd a kérdezőbiztosok tavaly tízezer embert megkérdezve részletes kérdőívet töltöttek ki kereseti helyzetükről, munkakörülményeikről.

A holland minta alapján szerkesztett honlapról mindenki számára kiderül, hogy fizetésük miként viszonyul az adott régióban, térségben vagy szakmában fizetett bérminimumhoz, illetve az átlagos keresethez. Az adatokat az ága-

zati, vállalati és intézményi szakszervezetek is fel tudják használni, amikor bértárgyalásokra készülnek. Az adatbázist a tervek szerint folya-

matosan frissítik, ennek azonban fontos feltétele az, hogy minél többen töltsék ki az online kérdőívet. Mivel a személyes adatokat nem kell pontosan megadni – csak az irányítószám utal a térségre –, a névtelenség garantált:

Az eddig feldolgozott adatokból kiderül, hogy igen nagyok a kereseti eltérések ugyanabban a szakmában régióként, de a régiókban egyes térségek között is, és teljességgel igazolódott a női munkavállalók kereseti diszkriminációja.

Az unió más tagállamokban is, a Nemzetközi Munkügyi Szervezet (ILO) pedig az Európai Unió kívüli államokban támogatja a hasonló kezdeményezéseket.

Jelenleg 19 országban működik hasonló adatbázis, így lehetőség van az adatok rendszeres nemzetközi összehasonlítására.

NYELVTUDÁSSAL KÖNNYEBB

A Felsőoktatási Kutatóintézet friss kutatása szerint a munkaerőpiacon, ha valaki képessége és végzettsége nyelvtudással, vagy gyakorlati tapasztalattal párosul, bizonyos területeken nagyobb a lehetősége az elhelyezkedésre. A keresettebb szakmákban is azok boldogulnak könnyebben, akik biztosan tudnak idegen nyelven kommunikálni, jó szaktudással rendelkeznek és a munka iránt nagyon elkötelezettek.

Aki viszont alacsonyabb színvonalú felsőoktatási intézményben tanult, nem rendelkezik használható nyelvtudással, nem kommunikatív és nincs elkötelezve a munka iránt, lemarad a piacon. Így a közgazdász és jogász végzettség abban az esetben, ha nem fed felhasználható szaktudást, vagy nem párosul piacképes nyelvismerettel; a marketinges végzettség; a szaktudással, naprakész ismeretekkel és gyakorlatlan nem rendelkező informatikusdiploma – főleg aktív nyelvtudás hiányában – már egyre nehezebben adható el.

A munkaerőpiac legkeresettebbjei a jó szaktudással, jó nyelvtudással rendelkező

mérnökök. Elsősorban a villamosmérnökök, majd a gépész- és építőmérnökök, akiket gyártásfejlesztő mérnökök követnek a sorban.

Jól el tudnak helyezkedni a logisztikusok, közgazdászok, a jó nyelvtudással párosuló egyéb műszaki végzettségű álláskereső, illetve a speciális, kurrens programnyelveket ismerő informatikusok. Svannak területek, amelyekre csak nagy nehézségek árán, esetleg egyáltalán nem lehet szakembert találni. Ilyenek a nyelvtudással rendelkező munkaerőpiaci szakemberek, műanyagipari mérnökök, minőségbiztosítási szakembe-

rek, tervező- és fejlesztőmérnökök, vegyészek, valamint a speciális, összetett tudással rendelkező szakemberek, mint például a mérnök-közgazdászok.

Az oktatási rendszer rugalmatlanságának megnyilvánulása, hogy a műanyagipari, illetve munkavédelmi képzés teljesen hiányzik Magyarországon – bár kereslet volna rá. Pozitív példa a minőségbiztosítás és a logisztikai képzés terén tapasztalható, mely már megjelent a felsőoktatásban, így néhány éven belül várhatóan megszűnik a szakemberhiány ezen a téren.

Az elmúlt években azonban egyre többen szembesülnek azzal, hogy a szakmunkások elhelyezkedésekor is jelentős előnynek számít akár egy alapfokú nyelvtudás is. Ez főleg olyan cégeknél fontos, amelyeknél külföldi vezetők és középvezetők is dolgoznak. Sokszor éppen a szakszervezeti vezetők szembesülnek azzal, hogy mennyivel könnyebb eredményt elérni egy külföldi tulajdonossal, vagy annak képviselőjével, ha annak anyanyelvén, vagy egy általa is beszélt idegen nyelven próbálnak vele kommunikálni.

Ne morgolódj, mozgolódj!

MÁS - KOR

VIII. 4. szám 2007. április A 100éves VDSZ Ifjúsági Tagozatának időszakos kiadványa

Elérhető cél ?!

Nagy terveink vannak! Szeretnénk összefogni a szakszervezeti fiatalokat! – Húha, ezt a mondatot már több évvel ezelőtt leírtuk, de még mindig aktuális feladat. Ez a cél lebegett a szemünk előtt, amikor arra gondoltunk, hogy szervezni kell egy „fiatalos és sportos” rendezvényt.

Már körvonalazódik a hely, az elérhető tagság köre, de még az utolsó „igenekre” szükség van. Persze ez így elég homályos, de még korai biztosat mondani. A következő MÁS-KOR-ban viszont már konkrétumokat szeretnénk közölni. A cikkkel a célunk inkább az, hogy akik elolvassák gondolkozzanak el azon, hogy a saját környezetükben milyen hasonló rendezvényt lehetne szervezni.

Lehet, hogy sokan legyintenek erre, de az ilyen események mindig fontosak, erősítik a dolgozók között az összetartozást. És a szakszervezetnek ez (is) egy fontos célja. Itt mindenki sokkal közlékenyebb szokott lenni (természetesen a kritika is több), de ha felrúgnak bárkit foci közben, könnyebben veszi, mint egy munkahelyi vitát. Ja persze, van aki az ilyen helyeket használja törlésztésre – elgondolkoztató, ha többet vagyok a földön, mint két lábon, akkor valamit rosszul csinállok. Lehet, hogy ez egy jó közvélemény-kutatási módszer?

A viccet félretéve fontosak az ilyen rendezvények, mert nem csak azt kell mondani, hogy mit tudtunk a Kollektív Szerződésben elérni. Gondoljunk bele, hány ember szereti a hétvégéjét arra áldozni (jó sok pénzért az esetek többségében) hogy részt vegyen valamilyen társas sportban. És a lényeg legtöbbször a társas szóban van. Nem csak a fociban gondolkodva (paintball, rafting, stb.) a cél az, hogy „barátokkal” legyen együtt – miért ne lehetnének ezek a kollégái (jobban esik a zselégolyóval lelőni – a múltkor sem csinálta meg amit kértem). A cégek sem véletlenül áldoznak a csapatépítő tréningekre.

Persze az nincs megtiltva, hogy ott ne „mutogassuk” az eredményeinket – szebb így a körítés. Sokan a KSZ-ben elért eredményeket természetesnek veszik, itt társítani lehet – lám ezt is a szakszervezetnek köszönhetjük.

A lényeg, amire mi, az Ifjúsági Tagozat szeretnénk vállalkozni: segíteni az olyan kezdeményezéseket (szervezésben, tanácsadásban, stb.) ahol az a cél, hogy összefogjuk a fiatal munkavállalókat.

A legutolsó balatonszemesi ifjúsági tagozatülésen olyan fiatalok vettek részt, akik ezt komolyan gondolják. Talán sikerült elvetni valamilyen magot, ami ki is fog kelni. Reméljük a fának idővel lombkoronája is lesz...

SzIA 2007-ben !

Az idén is három alkalommal rendezzi meg a Szakszervezeti Ifjúsági Szövetség (SZISZ) a Friedrich Ebert Alapítvány (FES) támogatásával, a VDSZ közreműködésével, a Szakszervezeti Ifjúsági Akadémiát Balatonszemesen. A tervezett időpontok:

2007. június 1-3.

2007. augusztus 31-szept. 2.

2007. október 5-7.

A tervezett témák között szerepel, a pályázatírás és forrásszerzés, fiatal szakszervezeti tisztségviselők vezetés ismereti képzése, és a globalizáció hatása a munkavállalókra és az ezzel összefüggő szakszervezeti kihívások.

További információt a www.vdsz.hu honlapon az Ifjúsági tagozat részén találsz majd.

MÁS-KOR
VDSZ Ifjúsági Tagozatának Lapja
Szerkeszti: a VDSZ Ifjúsági Bizottsága
Főszerkesztő: nincs
Főszerkesztő-helyettes: nincs
Kiadja: VDSZ Országos Iroda
A szerkesztőség címe:
H-1068 Budapest Benczúr u. 45.
e-mail:mail@vdsz.hu
WEB:www.vdsz.hu